

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1. กรอบมโนทัศน์ของการวิจัย

-

2. ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของกานเย (Gagne') เป็นนักจิตวิทยาและนักการศึกษาในกลุ่มผสมผสานระหว่างพฤติกรรมนิยมกับพุทธินิยม (Behavior Cognitivist) โดยอาศัยทฤษฎีหลักการที่หลากหลาย หลักการที่สำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้ เป็นลำดับขั้นจากง่ายไปหายากไว้ 8 ประเภทคือ

1) การเรียนรู้สัญญาณ (signal-learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ อยู่นอกเหนืออำนาจจิตใจ ผู้เรียนไม่สามารถบังคับพฤติกรรมไม่ให้เกิดขึ้นได้

2) การเรียนรู้สิ่งเร้า – การตอบสนอง (stimulus-response learning) เป็นการเรียนรู้ต่อเนื่องจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง แตกต่างจากการเรียนรู้สัญญาณ

3) การเรียนรู้การเชื่อมโยงแบบต่อเนื่อง (chaining) เป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองที่ต่อเนื่องกันตามลำดับ เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ การเคลื่อนไหว

4) การเชื่อมโยงทางภาษา (verbal association) เป็นการเรียนรู้ในลักษณะคล้ายกับการเรียนรู้การเชื่อมโยงแบบต่อเนื่อง

5) การเรียนรู้ความแตกต่าง (discrimination learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถมองเห็นความแตกต่างของสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะความแตกต่างตามลักษณะของวัตถุ

6) การเรียนรู้ความคิดรวบยอด (concept learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถจัดกลุ่มสิ่งเร้าที่มีความเหมือนหรือแตกต่างกัน โดยสามารถระบุลักษณะที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันได้ พร้อมทั้งสามารถขยายความรู้ไปยังสิ่งอื่นที่นอกเหนือจากที่เคยเห็นมาก่อนได้

7) การเรียนรู้กฎ (rule learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการรวมหรือเชื่อมโยงความคิดรวบยอดตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป ตั้งเป็นกฎเกณฑ์ขึ้น

8) การเรียนรู้การแก้ปัญหา (problem solving) เป็นการเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหา

2. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Cooperative or Collaborative Learning)

ทิสนา แคมมณี (2554 : 98-106) กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม นักการศึกษาคนสำคัญที่เผยแพร่แนวคิดการเรียนรู้แบบนี้คือ สลาบิน (Slavin) เดวิด จอห์นสัน (David Johnson) และร็อบเจอร์ จอห์นสัน (Roger Johnson) เขากล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป เรามักจะไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์

3. ทฤษฎีการอ่าน

สัทันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539 : 58–60 อ้างถึงใน เสาวนีย์ ชลมาศ, 2550 : 10–11) ได้ กล่าวถึง ทฤษฎีการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน นักการศึกษาใช้ทฤษฎีการอ่านเป็นแนวทางสร้าง รูปแบบการอ่าน ซึ่งนักการศึกษาได้นำเสนอสาระสำคัญของทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความว่า เป็นทฤษฎี ที่เน้นใจความสำคัญของสารเป็นหลัก ในข้อความหนึ่งๆ จะมีใจความสำคัญ เมื่อผู้อ่านได้อ่านสารแล้วจะนำ ใจความสำคัญในแต่ละข้อความรวมกันให้ต่อเนื่อง แล้วทำความเข้าใจความเหล่านั้นอีกครั้งหนึ่ง ทฤษฎี ดังกล่าวนี้อย่างแยกออกไปตามแนวคิดของนักการศึกษา โดยเฉพาะทฤษฎีของทราบาซโซ (Trabasso) ทฤษฎี ของไวท์ (White) ซึ่งสัมพันธ์กับการใช้เกมเป็นสื่อการสอนและเขียนสะกดคำ

ทฤษฎีของทราบาซโซ (Trabasso) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์ กัน 2 ประการ คือ ผู้รับรู้อารมณ์ ต่อจากนั้นจะทำการเปรียบเทียบโดยอาศัยประสบการณ์เดิม ทฤษฎีนี้ได้เน้นว่า ระดับการอ่านของผู้อ่านจะไม่คงที่

4. ทฤษฎีการเขียน

โดนัลด์ เกรฟ (Donald Graves. อ้างถึงใน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2550 ก : 6) เชื่อ ว่ากระบวนการเขียนได้แก่ ขั้นตอนการเขียน ขั้นยกร่าง ขั้นปรับปรุง ขั้นบรรณาธิการ และขั้นจัดพิมพ์

ฟลาวเวอร์ และเฮย์ (Flower and Hayes) มีความเห็นตรงกันว่า ทฤษฎีการเขียนเป็นทฤษฎีที่มี ความซับซ้อนสูง มีเป้าหมายตรง และมีกิจกรรมที่คิดขึ้น

การ์ดเนอร์ และจอห์นสัน (Gardner and Johnson) เสนอขั้นตอนของกระบวนการเขียน และวิธี ให้ผลสะท้อนกลับ ดังนี้ (<http://www.buowl.boun.edu.tr/teachers>)

2.1 บริบทหรือกลุ่มเป้าหมายที่ทฤษฎีใช้อธิบาย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดการเรียน การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้อย่างตื่นตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่างๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง

2. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบ Inquiry Cycles (5Es) นักการศึกษาจากกลุ่ม BSCS (Biological Science Curriculum Society) ได้เสนอกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ ความรู้ใหม่ โดยเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้เข้ากับประสบการณ์หรือความรู้เดิมเป็นความรู้หรือแนวคิดของผู้เรียนเอง มี 5 ขั้นตอน คือ การสร้างความสนใจ การสำรวจและค้นหา การอธิบาย การขยายความรู้ การประเมินผล

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ของกานเย (Gagne') กานเยได้เสนอรูปแบบการสอนอย่างเป็นระบบ โดยพยายามเชื่อมโยงการจัดสภาพการเรียนการสอนอันเป็นสภาวะภายนอกตัวผู้เรียนให้สอดคล้องกับ กระบวนการเรียนรู้ภายในซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในสมองของเรา โดยจัดระบบการจัด การเรียน การสอนเพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ 9 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ ขั้นที่ 2 แจกแจงจุดประสงค์ ขั้นที่ 3 กระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิมที่จำเป็น ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่ ขั้นที่ 5 ให้แนวทางการเรียนรู้ ขั้นที่ 6 ให้ลงมือปฏิบัติ ขั้นที่ 7 ให้ข้อมูลป้อนกลับ ขั้นที่ 8 ประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ และ ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนการเรียนรู้

4. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทฤษฎีนี้เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน จะช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนมากขึ้น ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น